

ሥልጠናና አቅም ግንባታ – ከአዋጅ ቁጥር 985/2016 የተወሰዱ ተዛማጅ ይዘቶች

Training & Capacity Building – Relevant Provisions of the Cooperative Societies Proclamation No. 985/2016
(Federal Negarit Gazette No. 7, 23 December 2016)

ይህ ሰነድ የኅብረት ሥራ ማኅበራት አዋጅ ቁጥር 985/2016ን መሠረት በማድረግ ከ«ሥልጠናና አቅም ግንባታ» አገልግሎት ጋር የሚዛመዱ አንቀጾችን በአማርኛ ማጠቃለያ መልክ ያቀርባል። ማጠቃለያዎቹ የይዘት ትርጉም እንጂ የአዋጁ ቃል በቃል ጥቅስ አይደሉም፤ ለሕጋዊ አገልግሎት የአዋጁን ኦሪጅናል ቅጂ ይመልከቱ።

1. ዓላማዎችና መርሆዎች

አንቀጽ 4(10)	የአባላትን ማኅበራዊና ኢኮኖሚያዊ አቅምና ባህል በትምህርትና በሥልጠና ማሳልበት ከማኅበራት ዓላማዎች አንዱ ነው።
አንቀጽ 4(5)	ቴክኒካዊ ዕውቀት ወደ ተግባር የሚለወጥባቸውን ሁኔታዎች ማስፋትና ሥራ ፈጣሪነትን ማበረታታት።
አንቀጽ 5(5)	ማኅበራት አባላቶቻቸው፣ የተመረጡ ተወካዮች፣ ሥራ አስኪያጆችና ሠራተኞች ለማኅበራቸው ልማት ውጤታማ አስተዋጽኦ እንዲያደርጉ ትምህርትና ሥልጠና ይሰጣሉ፤ እንዲሁም በተለይ ለወጣቶች ስለ ማኅበራት ምንነትና ጥቅም ለሕዝብ ያስተዋውቃሉ።

2. የማኅበራት የሥልጠና ተግባር (አንቀጽ 21)

አንቀጽ 21(2) – መሠረታዊ ማኅበር	ለአካባቢው ማኅበረሰብ ስለ ኅብረት ሥራ ጽንሰ ሐሳብ ግንዛቤ ይፈጥራል፤ ለአባላት ከመከር በፊትና በኋላ ስለ ምርት ጥራት ሥልጠና ይሰጣል።
አንቀጽ 21(3) – ዩኒየን	ለአባላት በሥራ መስካቸው ሥልጠና ይሰጣል፤ ለአባል መሠረታዊ ማኅበራት የምክር አገልግሎትና የገበያ መረጃ ይሰጣል።
አንቀጽ 21(4) – ፌዴሬሽን	የኅብረት ሥራ ዘርፍን የሰው ኃይል አቅም ያገለግላል፤ በኅብረት ሥራ ማኅበራት ላይ ተግባራዊ ጥናትና ምርምር ያካሂዳል፤ ለአባል ዩኒየኖች የምክር አገልግሎት ይሰጣል፤ የኅብረት ሥራ ማኅበራትን ርዕዮተ ዓለም ያስተዋውቃል።
አንቀጽ 21(9)	የቁጠባና ብድር ማኅበር ከአባላት ቁጠባ ይሰበስባል፤ ብድር ይሰጣል፤ የብድር የሕይወት መድን አገልግሎት ሊሰጥ ይችላል።

3. የአመራር፣ የሒሳብ አያያዝና የአባላት መብትና ግዴታ

አንቀጽ 35(2)፣ 35(3)	የሥራ አመራር ኮሚቴ የማኅበሩን ሰነዶችና የሒሳብ መዝገቦች ይይዛል፤ ዓመታዊ የሥራ ዕቅድና በጀት አዘጋጅቶ ከጸደቀ በኋላ ተግባራዊ ያደርጋል።
አንቀጽ 36–37	ቢያንስ ሦስት አባላት ያሉት የቁጥጥር ኮሚቴ የማኅበሩ ገንዘብና ንብረት በትክክል ሥራ ላይ መዋሉን ይቆጣጠራል።

ሥራ እስኪያጅና ሠራተኞች	ማኅበር በሥራ አመራር ኮሚቴ ፊት ተጠሪ የሆነ ሥራ እስኪያጅ ሊቀጥር ይችላል፤ ሥራ እስኪያጅ የማኅበሩን የዕለት ተዕለት ሥራ በሥራ መግለጫው መሠረት ይመራል፤ ሥልጣን ያለው አካል የሠራተኞች ቅጥርና አስተዳደር ላይ መመሪያ ያወጣል።
አንቀጽ 25(1)	አባል ከተሳተፎው ጋር የተመጣጠነ አገልግሎትና ጥቅም የማግኘት፣ በስብሰባዎችና በጠቅላላ ጉባኤ የመሳተፍና የመምረጥ፣ የመመረጥ እንዲሁም ስለ ማኅበሩ ሥራ መረጃ የማግኘት መብት አለው።
አንቀጽ 25(2)	አባል የመተዳደሪያ ደንቡን፣ መመሪያዎችንና ውሳኔዎችን የማክበር፣ የጋራ ንብረትን የመጠበቅና በውል ወይም በመተዳደሪያ ደንብ መሠረት ከማኅበሩ ጋር ግብይት የመፈጸም ግዴታ አለበት።
አንቀጽ 16(1)	በአባላት ሙያ ላይ የተመሠረተ መሠረታዊ ማኅበር ለመመሥረት አባላቱ ከሥልጣን ያለው አካል የሙያ ብቃት ስርተፍኬት ማቅረብ አለባቸው።

4. የሥልጣና ድጋፍና የሥልጣን ያለው አካል ሚና

አንቀጽ 43(1)(ሐ)	በአዋጁ መሠረት የተደራጀና የተመዘገበ ማኅበር ከብሔራዊ የኅብረት ሥራ ሥልጣና ተቋም የኅብረት ሥራ እንቅስቃሴ ማስተዋወቂያ አገልግሎትና የአቅም ግንባታ ሥልጣና የማግኘት መብት አለው።
አንቀጽ 45(2)	ጠቅላላ ጉባኤ በመተዳደሪያ ደንቡ መሠረት ከትርፍ ለትምህርት፣ ለሥልጣና፣ ለማበረታቻ ወይም ለሌሊት ፈንድ ሊመድብ ይችላል።
አንቀጽ 46	ማኅበራት የሉዲት፣ የሕግ አገልግሎት፣ የአቅም ግንባታ፣ የጥናትና ምርምር፣ የማስተዋወቅና የመሳሰሉ ወጪዎችን በራሳቸው አቅም ለመሸፈን «የኅብረት ሥራ ማኅበራት ፈንድ» ሊያቋቁሙ ይችላሉ።
አንቀጽ 70(2)	ሥልጣን ያለው አካል አንድ ወጥ የሒሳብ አያያዝ ሥርዓት ይዘረጋል፤ ያጠናክራል።
አንቀጽ 70(3)፣ 70(4)፣ 70(5)	ስለ ኅብረት ሥራ ማኅበራት ጥናትና ምርምር ያካሂዳል፤ ኢንቨፕቲቭን፣ ሉዲትና የሕግ አገልግሎት ይሰጣል፤ የማኅበራትን የብቃት ደረጃ ይገመግማል፤ ያረጋግጣል፤ ደረጃ ይሰጣል።
አንቀጽ 70(6)፣ 70(7)	የማኅበራትንና የባለሙያዎቻቸውን አቅም ይገነባል፤ ለማኅበራት ሙያዊ የምርት ግብይት ድጋፍ ይሰጣል።
አንቀጽ 71	የኅብረት ሥራ ማኅበራት አማካሪ ምክር ቤት በግብርና ሚኒስቴር ሥር ተጠሪ ሆኖ ይቋቋማል፤ አባላቱ ከኅብረት ሥራ እንቅስቃሴ፣ ከኅብረት ሥራ ትምህርት ከሚሰጡ ዩኒቨርሲቲዎችና ከሥልጣና ማዕከላት፣ ከባለሙያዎች ማኅበርና ከድጋፍ ሰጪ ድርጅቶች የተውጣጡ ባለሙያዎች ናቸው።

5. ከአገልግሎት መግለጫው ጋር ያለ ግንኙነት

«ለአመራሮችና ለአባላት ሥልጣና»	አንቀጽ 4(10)፣ 5(5)፣ 21(3)፣ 43(1)(ሐ)፣ 70(6)
«የሒሳብ አያያዝ»	አንቀጽ 35(2)፣ 36-37፣ 70(2)

«የንግድ ዕቅድ ዝግጅት»	አንቀጽ 35(3) (ዓመታዊ የሥራ ዕቅድና በጀት)፤ 22 (በዕቅድና በአዋጭነት ጥናት ላይ የተመሠረተ መነሻ ካፒታል)
«የአባላት መብትና ግዴታ»	አንቀጽ 25
«ቁጠባና ከፋይናንስ ተቋማት ጋር ትስስር»	አንቀጽ 21(9)፤ 47–49። ማስታወሻ፦ አዋጁ የባንክና ማይክሮፋይናንስ ትስስርን በተለየ አንቀጽ በግልጽ አይመለከትም።
«የሥልጠና ፍላጎት ጥናት፣ ውጤት ግምገማና ሰርተፊኬት»	አዋጁ የሥልጠና ፍላጎት ጥናት፣ የውጤት ግምገማን ወይም ለሥልጠና ተሳታፊዎች ሰርተፊኬት መስጠትን በተለየ አንቀጽ አይደነግግም፤ ይህ በኢጀንሲው የድጋፍ ሚና (አንቀጽ 70(6)) እና በሥልጠና ተቋማት አሠራር ሥር የሚወድቅ ነው። (የሙያ ብቃት ሰርተፍኬት በአንቀጽ 16 የሚመለከተው ሙያ ላይ የተመሠረተ ማህበራትን ነው።)
«የሥልጠና ማመልከቻ»	አዋጁ የሥልጠና ማመልከቻ አሠራርን አይደነግግም፤ ዝርዝሩ በጽሑፊት ቤቱ መመሪያ ይወሰናል።

ማስታወሻ፦ የአንቀጽ ማጣቀሻዎች ከአዋጁ የእንግሊዝኛ ቅጂ የተወሰዱ ናቸው፤ የሥራ አስኪያጅና የሠራተኞች አንቀጽ ቁጥር በዚህ ሥራ ውስጥ አልተረጋገጠም። ከመጠቀም በፊት ከኦሪጅናል ቅጂ ጋር በራስዎ ያረጋግጡ። ሌላ ቅጂ፦ https://www.metaappz.com/References/ethiopian_laws/federal/pr_985_2016/en/pdf